

JUBILEJNI PORTRET MAJDE UJČIČ

Marija Petek

Biografija
UDK 929 Ujčič M.

Ključne besede: biografije, bibliotekarji, Slovenija, Ujčič Majda

Biography
UDC 929 Ujčič M.

Key words: biographies, librarians, Slovenia, Ujčič Majda

Majda Ujčičeva je biologinja, profesorica, bibliografka, katalogizatorica in klasičarka. Ne vem, kaj bi ona sama postavila na prvo mesto; nedvomno je njenih poklicev in izkušenj veliko. Občudujemo jo zaradi bogatega strokovnega znanja in njene vitalnosti. Čeprav je upokojena, je še vedno aktivna in dejavna na več področjih. Njena sposobnost, da spremlja novosti in da se jim zna prilagajati, je prav neverjetna.

Prvič sva se srečali pred leti na Komisiji za katalogizacijo pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije (ZBDS), Majda kot priznana strokovnjakinja in jaz kot začetnica. Name je naredila poseben vtis zaradi natančnega poznavanja problemov in ker je imela veliko pripomb. Do danes se ni nič spremenila, na sestanke prihaja vedno pripravljena in z izoblikovanim jasnim mnenjem. Takrat nisem vedela, niti slutila, da bova sodelovali in da bom nekoč nadaljevala enega izmed njenih predmetov, bibliotekonomijo, na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo Filozofske fakultete.

Majda Ujčič je v lanskem letu praznovala pomemben jubilej, svojo sedemdesetletnico. Rojena je bila 28. aprila 1933 v Ljubljani, kjer je leta 1953 tudi maturirala. Odločila se je za študij biologije in diplomirala leta 1959 na Oddelku za

biologijo Naravoslovne fakultete v Ljubljani. S svojim diplomskim delom se je zelo izkazala in zanj dobila študentsko Prešernovo nagrado. Leta 1960 se je zaposlila kot profesorica biologije na Osnovni šoli A. Aškerc v Mariboru in ostala pet let, vendar zadnje leto ni več učila, ker je bila s polovičnim delovnim časom pomočnica ravnateljice. Opravila je strokovni izpit za srednješolskega profesorja. Že tukaj se je njena poklicna pot usmerila v bibliotekarstvo, saj je vodila šolsko knjižnico, in sicer zadnji dve leti s polovičnim delovnim časom. Obiskovala je tudi tečaj za šolske knjižničarje, kjer je katalogizacijo predaval Pavle Kalan.

Bibliotekarstvu se je lahko še bolj posvetila leta 1965, ko je nastopila delo v Univerzitetni knjižnici Maribor, ki se je takrat imenovala Študijska knjižnica. Delala je kot katalogizatorica in klasifikatorica, kar je zelo zahtevno, ker gre za formalno in vsebinsko obdelavo knjižničnega gradiva, ki jo običajno opravljata dve različni osebi. Od 1972-1982 je bila bibliografka v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani, od 1979-1982 je vodila Oddelek za bibliografijo.

Bila je glavna urednica *Slovenske bibliografije* pri letnikih XXIX (1975) in XXX (1976), ki sta izšla 1981 in 1983. Sodelovala je tudi pri letnikih XXIV (1970), XXV (1971), XXVI (1972), XXVII (1973) in XXVIII (1974), ki so izšli v obdobju 1974-1981. Urejala je mesečno bibliografijo slovenskih knjig v založniškem časopisu *Knjižga*, objavljeno od 1973-1980, in *Bibliografijo znanstvenih in strokovnih objav*, ki jo je izdajala Raziskovalna skupnost Slovenije, za 1974, 1975 in 1976.

Leta 1977 se je udeležila mednarodnega Kongresa o nacionalni bibliografiji, ki sta ga organizirala IFLA in UNESCO v Parizu in kjer so bile začrtane smernice za nacionalne bibliografije in nacionalne bibliografske ustanove. Od 1979-1982 je bila članica stalnega odbora Sekcije za bibliografijo pri IFLA, v okviru katerega je leta 1979 sodelovala na generalni skupščini IFLA v Kopenhagnu in leta 1981 v Leipzigu.

V letih 1982-1989 je svoje izkušnje nabirala v Knjižnici Otona Župančiča v Ljubljani kot vodja Oddelka za nabavo in obdelavo. Opravila je strokovni izpit za naziv bibliotekarke, specialistični izpit za naziv bibliotekarke specialistke in dosegla strokovni naziv višja bibliotekarka specialistka. Predavala je tudi na tečajih in seminarjih za izobraževanje in izpopolnjevanje knjižničarjev najprej v Mariboru, kasneje v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani in občasno bila tudi izpraševalka na strokovnih izpitih.

Na Filozofski fakulteti je bil leta 1987 ustanovljen Oddelek za bibliotekarstvo. Že leto kasneje je pričela pogodbeno predavati bibliotekonomijo, kar je pomenilo tudi začeti iz nič in pripraviti učne vsebine. Svoje znanje je uspešno prenašala na mladi rod in veliko prispevela k razvoju oddelka. Leta 1989 se je tukaj redno zaposlila in bila habilitirana za docentko za bibliografijo in bibliotekonomijo. Februarja 1994, ko bi morala biti njena habilitacija obnovljena, se je upokojila in

s tem ohranila docentski naslov. Pri diplomskih nalogah je bila izvrstna in stroga mentorica ali somentorica. Pri rednem študiju je pogodbeno sodelovala do 1998 z bibliografijo in do 2001 z bibliotekonomijo. Bibliotekonomijo še vedno predava izrednim študentom bibliotekarstva in v Programu za izobraževanje šolskih knjižničarjev.

Bibliografijo za redne študente od leta 1998 predava dr. Gregor Kocijan, redni profesor Pedagoške fakultete v Ljubljani v pokoju. Bibliotekonomijo je prepustila postopoma, leta 1996 vaje za prvi letnik, 2001 pa še vse ostale obveznosti. Pri tem mi je Majda nesebično pomagala, tako z gradivom za predavanja, vaje in izpite, kot tudi z odgovori na številna vprašanja o katalogizacijskih problemih.

Majda Ujčič je tesno povezana s pričetkom delovanja knjižnice na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo. Pripravila je načrt razvoja knjižnice in jo do leta 1996 tudi vodila. Opravljala je vsa knjižničarska dela: sistematično pridobivanje knjižničnega gradiva, seznam deziderat, obdelava gradiva po mednarodnih standardih in izposoja gradiva. Sredstva, ki jih je bilo takrat malo, so šla večinoma za nakup periodike za knjigarstvo in založništvo ter le najnujnejše priročnike, ki so bili potrebni za vaje. Uspelo ji je pridobiti gradivo iz Knjižnice Pedagoške fakultete v Ljubljani, čeprav je bila prošnja sprva celo zavrnjena; pri tem je pomagal tudi dr. Gregor Kocijan. Knjižnici je podarila tudi nekaj svojih lastnih knjig. Tako je knjižnica lahko zaživela, čeprav je takrat delovala v zelo skromnih razmerah, in sicer kar v tajništvu oddelka, kjer je Majda imela svojo pisalno mizo. Njen prvi lastnoročni vpis v inventarno knjigo ima številko 182 in je z dne 11. 4. 1991. Zadnji vpis, ki je z dne 19. 12. 1995 in, ki je po naključju ravno *Abecedni imenski katalog*, eden temeljnih katalogizacijskih priročnikov, pa ima številko 701. Pri vpisovanju v inventarno knjigo in pri opremljanju knjig sta pomagali dve študentki demonstratorki, ki sta opravljali tudi tajniška dela.

Majda je vzorno skrbela za oddelčno knjižnico, da se je lahko razvijala v skladu s sodobnimi smernicami in pripravami na avtomatizacijo, ki so bile delno povezane s preostalimi knjižnicami na Filozofski fakulteti in z ustanavljanjem Osrednje humanistične knjižnice. Pridobila si je licenco za sistem COBISS, tega se je lotila zagnano in brez strahu pred računalnikom. Poznavanje COBISS-a ni bilo potrebno samo zaradi knjižnice ampak tudi zato, da je lahko o njem predavala. Vzgojila je svojo naslednico, bibliotekarko Hedviko Pavlica, jo usmerjala pri delu in bila njena mentorica.

Omeniti moramo še Majdine aktivnosti v Društvu bibliotekarjev Slovenije (DBS), sedaj ZBDS. V mandatnem obdobju 1974-1975, ko je bil predsednik društva dr. Branko Berčič, je bila tajnica. V začetku 80-ih let je bila en mandat tudi predsednica Društva bibliotekarjev Ljubljana. Od sredine 60-tih let naprej je bila članica več komisij pri ZBDS: Komisije za katalogizacijo, Komisije za bibliografijo,

Komisije za avtomatizacijo in mehanizacijo. Najdaljši staž ima pri Komisiji za katalogizacijo, Komisiji za bibliografijo pa je nekaj let tudi predsedovala.

Člani Komisije za katalogizacijo so pri nastanjanju Veroninega pravilnika *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga* imeli zelo pomembno vlogo. Eva Veron jim je pošiljala osnutke poglavij in členov v pregled in razpravo. Gradiva, ki ga je bilo potrebno pregledati, je bilo kar precej. Pošiljali so ji pripombe, slovenske primere in tako k pravilniku tvorno prispevali svoj delež.

Poleg vsega tega veliko pozornosti namenja slovenskemu jeziku in ustrezni terminologiji na področju bibliotekarstva. Od leta 1996 je članica Bibliotekarske terminološke komisije pri Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani in Znanstveno-raziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti; sodeluje pri pripravi *Bibliotekarskega terminološkega slovarja*. Poznamo jo tudi kot prevajalko (z Jožetom Kokoletom sta prevedla *Smernice za normativne in napoltilne vpise*, 1998) in recenzentko prevodov pri številnih priročnikih (*Smernice za predmetne normativne in napoltilne vpise*, 2000; *Priročnik za UNIMARC*, 1999; *Smernice za uporabo ISBD-jev pri opisu sestavnih delov*, 1998; *Funkcionalne zahteve za bibliografske zapise*, 1998; *Oblika in struktura korporativnih značnic*, 1998; *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga – Razlage strokovnih izrazov in stvarni kazali*, 1998; vsi slovenski prevodi ISBD-jev, ki so izšli po 1997).

Majda Ujčič daje s svojo široko paleto teoretičnega znanja in praktičnih izkušenj bibliotekarstvu poseben pečat. Življenjski jubilej je lepa priložnost, da se zapiše nekaj besed o njenem delu in ustvarjanju, ki je obrodilo sadove na več področjih, predvsem bibliografiji, katalogizaciji in izobraževanju. Je pa tudi priložnost, da ji zaželimo veliko zdravja, energije, prijetnih uric in da bi še našla čas za strokovno delo. Z Majdo je prijetno sodelovati, ker je zanesljiva, natančna in sistematična.

Zahvala

Za pomoč pri pisanju prispevka se najlepše zahvaljujem Majdi Ujčič in Hedviki Pavlica.

Literatura

1. Berčič, B. (2000). Ujčič, Majda, *Enciklopedija Slovenije*. 14: U-We (str. 19). Ljubljana: Mladinska knjiga

2. Majda Jakše-Ujčič (1999), *Univerza v Ljubljani: Biografije in bibliografije univerzitetnih učiteljev in znanstvenih delavcev in sodelavcev. Knj. 5: 1987-1996, del III (str. 2402)*. Ljubljana: Univerza
3. Majda Jakše-Ujčič (22. 3. 2001), *Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani: Zbornik ob 80-letnici, 1919-1999*. Pridobljeno 23. 3. 2004 s spletne strani: <http://www.ff.uni-lj.si/hp/ff/zbornik/o/JAKSE.html>

Dr. Marija Petek je zaposlena na Oddelku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo, Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani kot asistentka.
Naslov: Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana
Naslov elektronske pošte: marija.petek@ff.uni-lj.si